

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเป็นเลิศในการจัดเก็บรายได้ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ (1) เพื่อศึกษาโครงสร้างและกระบวนการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงข้อจำกัดในการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ (3) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงแนวทางในการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถพึ่งพาตนเองได้

ทั้งนี้คณะผู้วิจัยได้เลือกใช้แนวทางการวิจัยแบบผสม (mixed research) ทั้งระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) และระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยเน้นศึกษาค้นคว้าเชิงคุณภาพแล้วเสริมด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการศึกษาพบว่า

แม้โครงสร้างรายได้ที่จัดเก็บเองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะคิดเป็นสัดส่วนที่น้อยที่สุดเมื่อเทียบกับรายได้ประเภทอื่นๆ ก็ตาม ทว่าในภาพรวมแล้วผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ท้องถิ่นมีความพยายามในการจัดเก็บรายได้และประสบความสำเร็จในการจัดเก็บรายได้พอสมควร กล่าวคือ การที่ท้องถิ่นมีสัดส่วนจากรายได้ที่จัดเก็บเองในอัตราที่สูงเมื่อเทียบกับรายได้ทั้งหมด และสามารถจัดเก็บรายได้ได้ตามเป้าหมายหรือประมาณการที่ตั้งไว้ โดยมีการออกแบบระบบกลไกในการจัดเก็บรายได้ที่เอื้อต่อการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนในการชำระภาษีและการติดตามประเมินผลการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ย่อมสะท้อนให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นข้างต้นมีศักยภาพในการจัดเก็บรายได้และความพยายามในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้บนพื้นฐานของข้อจำกัดต่างๆ ที่มีอยู่

ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษีนั้น พบว่า ท้องถิ่นมีความพยายามในการปรับปรุงกระบวนการทำงานด้านการจัดเก็บภาษี หลายแห่งมีการริเริ่มการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ มีการจัดทำแผนพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ประจำปี เพื่อให้การจัดเก็บรายได้เพิ่มขึ้นเป็นไปตามเป้าหมายที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด โดยกำหนดแนวทางปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมชัดเจน เช่น การให้บริการรับชำระภาษีนอกสถานที่ การออกหน่วยบริการเคลื่อนที่เพื่อรับชำระภาษีในช่วงวันหยุดราชการ การร่วมมือกับผู้นำชุมชนในการจัดเก็บภาษี การประชาสัมพันธ์เชิงรุก ท้องถิ่นบางแห่งมีการลดขั้นตอนในการให้บริการชำระภาษี สร้างแรงจูงใจแก่ประชาชนในการชำระภาษีให้ตรงเวลา รวมทั้งการเปิดพื้นที่รับฟังความคิดเห็นจากผู้เสียภาษี

สำหรับข้อจำกัดในการจัดเก็บภาษีนั้น พบว่า มีอย่างน้อย 4 ด้านด้วยกัน คือ ด้านการบริหารจัดการองค์กรที่ยังคงเป็นแบบอนุรักษ์นิยมในการจัดเก็บรายได้ ด้านภาษีหรือค่าธรรมเนียมที่มีฐานภาษีแคบและไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน ด้านบุคลากรที่มีอยู่อย่างจำกัดและขาดการพัฒนาทักษะความเชี่ยวชาญ และด้านการรับรู้ของประชาชนส่งผลต่อความยินดีที่จะจ่ายภาษี

แนวทางในการเสริมสร้างประสิทธิภาพในด้านการจัดเก็บรายได้ คือ ด้านการบริหารองค์กรควรมีการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อให้เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ ด้านโครงสร้าง

และกฎระเบียบ ควรมีการปรับปรุงกฎหมายให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ด้านฐานภาษีควรมีฐานภาษีเพิ่มขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ด้านบุคลากรต้องมีความรู้ความสามารถและมีความรับผิดชอบที่สูงยิ่ง และด้านประชาชนควรประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เพื่อให้ตระหนักและมีความยินดีที่จะจ่ายภาษี

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีแผนพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ และควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการปรับปรุงเครื่องมือในการจัดเก็บภาษีที่ทันสมัยที่จะช่วยให้การจัดเก็บรายได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรขยายฐานรายได้จากหมวดค่าธรรมเนียมและค่าบริการที่เกิดจากการจัดทำบริการสาธารณะในท้องถิ่นเอง 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการออกสำรวจทรัพย์สินที่อยู่ในพื้นที่ที่อยู่ในข่ายที่จะต้องเสียภาษีหรือค่าธรรมเนียมให้มีความถูกต้องและทันสมัยอยู่เสมอ 4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดให้บุคลากรด้านการจัดเก็บรายได้ได้รับการอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานภายนอกอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความชำนาญ ทำให้เกิดการปรับทัศนคติที่ดีในด้านการให้บริการการจัดเก็บรายได้ 5) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสร้างให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการเสียภาษี โดยพิสูจน์ให้ประชาชนความเห็นถึงความสำคัญของการชำระภาษีและค่าธรรมเนียมว่านำไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม 6) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนหรือผู้ประกอบการชำระภาษีอย่างถูกต้องและตรงเวลา 7) หน่วยงานที่กำลังดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ต้องสร้างแรงจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดเก็บรายได้เช่นเดียวกัน เช่น การมอบเงินรางวัลให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศในด้านการจัดเก็บรายได้ และ 8) นโยบายการกระจายอำนาจควรเพิ่มประเภทของภาษีและค่าธรรมเนียมที่ท้องถิ่นได้จัดเก็บได้ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรของแต่ละพื้นที่

คำสำคัญ: องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, การกระจายอำนาจทางการคลัง, การจัดเก็บรายได้

Abstract

This research was “Enchaining effectiveness of local authorities for excellent revenues collections.” The objectives of this research were 1) to study structure and processes of revenues collections of the authorities, 2) to study and analyze the limitations of revenues collections of the authorities, and 3) to study and analyze guideline for enhancing effectiveness of the authorities toward revenues collections, in order to support the authorities to be able to depend on themselves.

This research adopted mixed methods research, which used both qualitative and quantitative methods. Moreover, the research mainly focused on qualitative, while quantitative was used as a support method.

Research findings

The findings found that although the authorities’ revenues collections create the lowest revenue compare to other revenues that have collected by the authorities. The authorities have put effort and success in collecting the revenue at some points. For example, the ratio of revenue collected by the authorities themselves are quite high when comparing with total revenue, and be able to collect the revenue as target or estimated amount. By designed mechanism of collecting the revenue that helped creates creditability of tax payers and to monitor the evaluation of the authority. This implied that the local authorities mention above are competences in revenues collections, and have effort to enhance their effectiveness in order to collect the revenue under limitations that they have to manage.

In term of revenue collecting process, the finding found that the authorities have put effort to improve revenue collecting processes. Many authorities have initiated the property registration and tax map to enhance effectiveness of collecting revenue, developed “effective annual revenue collections plan” in order to increase revenues and met the goals that have been set by the authorities. By setting up guideline that more concrete such as offer outside tax payment services, provide mobile services to collect the revenue during official holiday, cooperate with community’s leader to revenue collecting, and implement proactive PR (public relation). Some the authorities have reduced tax payment processes, in order to motivate people to pay tax on-time, and also open area for receiving feedback from tax payer.

For limitations, the finding found that there are at least four limitations. These limitations are 1) organizational administrative issue that revenue collections are still conservative, 2) taxes or service charges issue that tax base is quite narrow and not align with current economic situation, 3) officer issue that limited and lack of developing expert skills, and 4) awareness of people on willingness to pay taxes.

The solutions to an improvement of revenues collection were, in the aspect of organizational management, there should be information technology used to increase the efficiency of revenues collections. Regarding structure and rules, there should be some improvements to make it compatible with the current situations. In the aspect of taxes bases, there should be some expansions in taxes bases. In the aspect of personnel, there should be increases in competencies and responsibilities. And, concerning the aspect of people, there should be announcements to make them realize the importance of taxes paying and yield the taxes.

Research recommendations

1) the authorities should have effective revenue collections plan and should develop solid policy to improve tax collecting instrument that modern and help increase effectiveness, 2) the authorities should expand their revenue base from fee and service charge that happen from public services in their authorities themselves, 3) the authorities should survey assets under their authorities that have to pay tax in order to make this accurate and update, 4) local authorities should always set up training programs for revenue collections officers to exchange their knowledge outside the organization, in order to increase knowledge, skill and expertise to create positive attitude adjustment toward revenue collections management, 5) the authorities should build awareness of people toward the importance of taxes paying, by demonstrating the importance of taxpaying in term of local communities improvement and concrete public services, 6) the authorities should motivate people or entrepreneurs to pay taxes on time and accurately, 7) the authorities that control the authorities should motivate as well; for example, offer monetary rewards for the authorities with excellence in revenue collections, and 8) the decentralization policy should increase type of service charge that the authorities can collect, in order to align with economic situation and resources utilization in each area.

Keywords: local authorities, fiscal decentralization, revenues collections